

Bacher Izidorné

Itt anyuka és egy másik tanítónő van a képen. A jobb oldali, aki fogja a gereblyét, az az édesanyám, Bacher Helén. Anyukának megvolt már a diplomája. És ez volt a másik tanítónő, egy román nő, de nem tudom a nevét. Anyukám nyolc évet járt zárdába Gyergyószentmiklóson. Még végzett kétéves nem tudom, mit, szóval kapott tanítónői képesítést. Magyar képesítése volt, természetesen. Mikor hazament, akkor mondta, hogy 'Na, megyek valahol állást keresni'. A nagyapám ott lakott Gyergyóvárhegytől pár kilométerre, a hegyoldalban, színromán faluban. És kétségbe volt esve, hogy egy leánygyermek idegenbe menjen állásba, Marosvásárhelyre vagy

valahova. Abban az időben ez egy elképzelhetetlen valami volt. És nagypapa nem engedte. S akkor anyám sírt, s mondta: 'Akkor miért hagytál, hogy tanuljak?' Azt mondta: 'Hallgass ide! -- így mesélte anyám --, ha jól megtanultad a leckét magyarul, perfekt beszélsz románul, itt van egy négyelemis iskola -- ott, [Gyergyó]Alfaluban volt román iskola --, menj el az igazgatóhoz, kérdezd meg, hogy nem tud-e téged alkalmazni.' Anyámnak nem volt kiútja, elment, és felvették, és akkor ott tanított. Volt egy igazgató, egy tanító és egy román tanítónő, úgyhogy elért még anyuka, mert gyermek volt elég. És akkor románul tanított anyuka, de nem sokáig, mert jött apuka, és férjhez vitte. És akkor nem volt divat, hogy egy nő, ha férjhez megy, menjen munkába. Apám anyámat dolgozni nem engedte mint tanítónő, ő [apuka], ugye, azt mondta, hogy 'Te ezt hogy gondold? Az emberek mit mondanak, hogy egy feleséget nem tudok eltartani?'. Hat év korkülönbség volt a bátyám [1905] és énközött. Nem akart anyám több gyereket, és ő már akkor olyan modern és ügyes volt -- pedig akkor még nem volt antibébi [fogamzástgátló tableta]. Apámnak kellett egy leányka. Anyám ellenállt hat évig, és aztán beadta a derekát, és állapotos lett, úgy születtem én hat év után. És akkor történt a balhé, mert állítólag öt kilós voltam és gyönyörű, és amikor apámnak a kezébe adtak, bement anyámhoz, és mondta, hogy 'Fiam, édes, hát ezzel a kínnal miért nem szültél még egy ilyen gyönyörű gyermeket?'. És anyám úgy megharagudott, hogy három napig nem beszélt. Mert három napig kínlódott. Volt egy bábaasszony falun, akiről a végén kisült, hogy nem is volt bábaasszony. Három napig kínlódott, de nem volt semmi probléma.